

Sapere aude, oftewel: durf wijs te zijn

Wat aan dit stuk vooraf ging: hindernissen

Tijdens het lezen van de laatste nieuwsbrief van 30 maart werd ik geroerd door de verhalen en ervaringen van sanghagenoten. Ik herken soms wat mensen schrijven en voel me daardoor gesteund. Ik lees nieuwe inzichten en ervaringen en word nieuwsgierig, lees over zoektochten en wil graag mee (onder)zoeken. Kortom, het motiveerde mij om ook iets te schrijven.

Directe aanleiding voor dit stukje was het feit dat er sinds mijn bezoeken aan BCH veel met me gebeurt. Toen ik Karin mijn aankondiging over een stukje voor de nieuwsbrief mailde, had ik het artikel dan ook scherp voor ogen: ik ga een stukje schrijven over hoe het boeddhisme momenteel mijn leven en werk verrijkt en voedt. Leven en werk; twee dingen die in mijn geval onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

Het schrijfwerk viel nog helemaal niet mee. In de ruim twee maanden tijd die ik had, ben ik tientallen keren achter mijn PC neergestreken, om telkens weer door één van de vijf hindernissen afgeleid te worden. Om er een paar aan te stippen: ik zocht naar 100.000 manieren van afleiding, vroeg me af of het wel goed genoeg zou zijn en of de lezer mijn stukje wel zou begrijpen. Ook luiheid in de vorm van uitstellen kwam voorbij. Ik maakte 101 lijstjes met trefwoorden die mijn bijdrage moest bevatten en begon intussen steeds meer weerstand op te bouwen bij het schrijven. Maar nu heb ik de knoop doorgehakt, en ik deel met lichte aarzeling mijn ervaring met jullie.

Een zoektocht naar openstaan

Mijn wereld is die van landschap, natuur, landbouw & voedsel en eetcultuur. In mijn werk breng ik mensen uit deze werelden (domeinen/sectoren) bij elkaar, maar constateer dat ze in de praktijk vaak meer tegen elkaar in plaats van met elkaar werken. Dit komt doordat er in die wereld amper tijd is om je in elkaar en elkaars 'domein' te verdiepen. We werken in een context (systeem) waarin het politieke en bestuurlijke korte termijn denken domineert, waar het gaat om scoren (polariseren) en waar de media vooral geïnteresseerd is in slecht nieuws (lees: ruzie) in plaats van oplossingen. Het is een aanjager van onderlinge strijd en verdeeldheid.

Als oorzaak van die verdeeldheid, wordt vaak het 'ergens voor staan' genoemd. Ik ben het daar niet helemaal mee eens. Natuurlijk, wanneer dat 'ergens voor staan' zo star en stug wordt doorgevoerd, dat er geen ruimte meer is voor de ander en leidt tot fundamentalisme ligt ruzie en onverdraagzaamheid inderdaad op de loer. Maar niet vergeten moet worden dat als je *nergens* voor staat, je feitelijk *overal* voor staat, en daardoor ongrijpbaar (en misschien zelfs wel onbetrouwbaar) bent. Ook dat kan leiden tot verdeeldheid en geruzie.

Dat brengt mij op de vraag waar ik eigenlijk voor sta? Ik ben daar nog niet helemaal uit, maar het is mijn hypothese – en tegelijk ook mijn zoektocht – dat wil je je tot elkaar kunnen verhouden en met elkaar samen kunnen werken, je (opr)echt voor elkaar moet openstaan en ergens *voor* moet staan.

Ik houd het voorlopig bij 'openstaan'. De zoektocht naar hoe openstaan op verschillende manieren werkt, hoe ik met verworven inzichten mezelf en mensen kan begeleiden en tot nieuwe / hernieuwde nieuwsgierigheid en samenwerking kan laten komen is nu in

mijn levenspraktijk erg actueel. Hoe kan je zonder jezelf te verliezen je tot elkaar – de ander – verhouden. Hoe zorgen we dat wanneer we keuzes moeten maken er niet een verliezer en een winnaar is.

De boeken *Altruïsme* van Matthieu Ricard en *Deugden van de tafel*, van Julian Baggini zijn momenteel een inspiratiebron voor mij. Baggini's warme pleidooi voor 'Sapere aude' (durf wijs te zijn) moedigt mij aan. Maar ook de meditatie en ontmoetingen met sanghaleden binnen BCH zijn voor mijn zoektocht zeer behulpzaam.

Ik kijk nu anders naar mezelf, mijn positie ten opzichte van anderen en benader mensen anders. Ik deel inzichten en probeer ook het boeddhisme te implementeren in de wijze waarop ik ontmoetingen organiseer. Heel voorzichtig kan ik weer openstaan voor wat er op mijn pad komt. De ontmoetingen binnen BCH zijn mij dan ook – zonder hechttingsdrang – erg dierbaar. Dank hiervoor.

Hiske

